Utdanningsplan

For konkurranseleder - Lydighetsprøver

Utarbeidet av
Norsk Kennel Klubs
Fagkomite, Lydighet

Oppdatert juni 2026

KONKURRANSELEDER I LYDIGHET

Norsk Kennel Klubs Fagkomite for Lydighet har utarbeidet en utdanningsplan for konkurranseledere i lydighet.

Fagkomiteens (FK) mål med utdanningen er å opparbeide en stab av godkjente konkurranseledere. FK ser helst at alle klubber som arrangerer lydighetsprøver, har egne utdannede konkurranseledere.

Trinnene i utdanningsplanen vil være følgende:

* **Trinn I** – Gjennomgått kurs for konkurranseledere
* **Trinn II** – Eksamens helg
* **Trinn III** – Utført elevtjeneste som konkurranseleder
* **Trinn IIII** – Godkjenning fra FK i lydighet

Det å utdanne seg til konkurranseleder vil være en del av utdanningsveien for å bli lydighetsdommer.

Kursene blir avholdt etter behov i regi av NKKs medlemsklubber/-forbund etter godkjenning av FK. Aktuelle kurs vil bli annonsert på NKK.no.

Kurset har som mål å styrke kunnskapen hos de som fungerer som konkurranseleder i lydighetskonkurranser. Deltagerne i LP-ringen har nedlagt mye tid, krefter og tålmodighet for å nå dit de har kommet med sin hund, og selve konkurransen må tas alvorlig.
En dyktig konkurranseleder bidrar til at det blir flyt i gjennomføringen av LP-konkurransen, ved at kommandering skjer på en slik måte at det ikke fører til noen misforståelse eller forringelse for utøveren.

Som konkurranseleder må en være forberedt på å lede samtlige øvelser, eller de enkeltøvelser som dommeren ønsker at man skal lede.
Det å være konkurranseleder er en stor oppgave, en oppgave som krever kunnskaper om lydighetskonkurranser, og erfaring i å behandle og lede mennesker.

Kompendiet, sammen med Norsk Kennel Klubs regler for lydighetsprøver, samt championat reglene skal gi konkurranselederen den nødvendige teoretiske kunnskap.

KONKURRANSELEDERENS OPPGAVER

- Ha god kjennskap til utførelsen av øvelsene
- Konferere med dommeren om hvordan programmet for dagen skal gjennomføres
- Legge forholdene til rette i ringen i god tid før stevnet begynner
- Veilede og hjelpe deltagere og skriver. Bidra med nødvendig hjelp overfor dommeren
- Være ringens kontaktperson overfor deltagere
- Sørge for at ekvipasjene kommer inn til rett tid, og i riktig rekkefølge
- Påse at dommeren underskriver dommerskjema

KRAV OG UTDANNING FOR Å BLI BEMYNDIGET

Formelle krav:

- Være fylt 18 år. FK kan i helt spesielle tilfeller fravike dette kravet etter søknad
- Være medlem i en av NKKs medlemsklubber/-forbund
- Vise stor interesse for lydighetssporten
- Ha et tillitsvekkende vesen
- Akseptere og følge de til enhver tid gjeldende regler for lydighetsprøver
- Forplikte seg til å virke som konkurranseleder
- Ha anbefaling fra egen klubb

Praktiske krav:

- Trent og framført hund i klasse III
- Fordel å ha praktisert som konkurranseleder i offisielle eller uoffisielle konkurranser

Utdanning:

- Ha gjennomført og bestått konkurranselederkurs
- Ha utført og bestått elevtjeneste for noen av fagkomiteens medlemmer eller den dommer som av FK blir bemyndiget til det
- Godkjennelse som konkurranseleder fra FK

Elevtjeneste:

Elevtjenesten kan utføres med dommer godkjent av FK, under stevne arrangert av NKK eller medlemsklubb/-forbund.
Planlegge og utføre konkurranseleder oppdrag for et av FKs angitte antall ekvipasjer i de ulike konkurranseklassene.

Som ferdig utdannet konkurranseleder med godkjenning fra FK har man et stort ansvar. Som konkurranseleder representerer man ikke bare seg selv og klubben sin, man representerer også NKK, og med det hele det organiserte hundeholdet.

INNDRAGELSE AV BEMYNDIGELSE

Bemyndigelsen kan inndras dersom:

- Konkurranselederen ikke har fungert de siste 3 år
- Konkurranselederen ikke lenger er bosatt i Norge
- Konkurranselederen ikke lenger er medlem i en av NKKs medlemsklubber/-forbund
- Av annen årsak ikke lenger er egnet som konkurranseleder, herunder ikke forholder seg til det enhver tid gjeldende lydighetsregelverket, samt denne utdanningsplan.

For det tilfellet at bemyndigelse inndras kan vedkommende etter søknad til FK gå opp til ny eksamen for å bli re-autorisert.

GJENNOMFØRING AV KONKURRANSELEDER KURS

NKKs medlemsklubber/-forbund er ansvarlig arrangør, og FK skal godkjenne instruktør som faglig ansvarlig for gjennomføringen av kurset.
Det praktiske arrangementet kan for eksempel gjennomføres av en hundeklubb, eller en av NKKs regioner. Kursholder og faglig ansvarlig er dommer eller en Trinn 3 instruktør – lydighet som også er aktiv utøver.

Det er kursarrangøren som skal forestå all korrespondanse med kursdeltagere og instruktør vedrørende kurset. Arrangør er også ansvarlig for å bestille kursmateriell.

Arrangørens oppgaver:

- Oppnevne kontaktperson - som er klubbens (arrangørens) ansvarlige for den praktiske gjennomføringen av kurset. Kontaktpersonen tar hånd om korrespondanse og kontakt med FK. Kontaktperson og instruktør kan være samme person om ønskelig, men ikke nødvendigvis
- Sørge for at kursmateriell er tilgjengelig for deltakerne
- Skaffe egnet kurssted
- Skaffe ekvipasjer til den praktiske delen av kurset

Instruktør på kurset skal:

- Fortløpende vurdere kursdeltagernes teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter
- Sørge for at det blir sammenheng mellom teori og praksis
- Påse at alle kursdeltagerne får gjennomføre minst en teoretisk og en praktisk leksjon
- Sørge for at kurset gjennomføres i tråd med utdanningsplanen
- Som sensor ved avsluttende eksamen vurdere kandidatens ferdigheter som konkurranseleder
- Instruktør på kurset kan være en av medlemmer, eller en som av FK oppnevnes som instruktør

Instruktøren har mulighet til å benytte andre krefter, for eksempel andre dommere / konkurranseledere, eller andre som har særlig kompetanse om spesielle emner.

Det er imidlertid instruktøren som er faglig ansvarlig for at kurset gjennomføres i henhold til utdanningsplan.

KURSINNHOLD

PENSUMLITTERATUR

- Utdanningsplan for konkurranseleder - Lydighet
- Kurskompendiet for konkurranseledere
- NKKs regelverk for Lydighetsprøver
- NKKs championat regler (lydighet)
- Norsk-Engelsk liste over aktuelle kommandoer i øvelsesprogrammet

KONKURRANSELEDERENS ETIKK OG MORAL

Etikk er de mer eller mindre systematiske refleksjoner om egen og andres moral. Etikken kan sies å være moralens teori.

Moral er meninger om det gode og riktige, det tillatelige og det forkastelige, som man legger til grunn når man skal styre sin egen, og bedømme andres, livsførsel.

Etikken oppstiller normer og vurderinger som skal gjelde for moralsk riktig og korrekt adferd. Vi snakker altså om konkurranseledermoral og de moralske prinsipper som ligger til grunn for utøvelse av konkurranseleder funksjonen.

En konkurranseleder, som er godkjent av Norsk Kennel Klub, er tildelt et framtredende tillitsverv. Det må derfor aldri være tvil om dennes upartiskhet og objektivitet.

Norsk Kennel Klub iakttar full lojalitet overfor sine konkurranseledere. Disse bør vise en tilsvarende lojalitet overfor Norsk Kennel Klub uten at dette berører deres integritet.

Det må ikke kunne stilles spørsmål ved konkurranselederens moralske vandel i forhold til hundesporten, eller med konkurranselederens eget hundehold.

Konkurranselederen må ha kjennskap til den terminologi som benyttes i lydighetsringen.

Fra det øyeblikket konkurranselederen ankommer prøven, er denne å betrakte som en representant for Norsk Kennel Klub. Det påligger derfor konkurranselederen å opptre korrekt og høflig, møte presentabel, uthvilt og i god form.

Konkurranselederen skal i ringen ikke bære klær eller annet med merke eller logo for noe som kan oppfattes som reklame for produkter/kennelnavn.

En konkurranseleder er arrangørens gjest. En av forpliktelsene er at det straks skal svares når en invitasjon til å fungere foreligger. En konkurranseleder må aldri utebli

fra, eller komme for sent til prøven.

Å fungere som konkurranseleder er interessant, lærerikt og morsomt. Man lærer mye om de hundene man fungerer for, og blir kjent med mange mennesker med store kunnskaper om sin hund. Ikke minst får en konkurranseleder stor erfaring i å omgås mennesker i mange forskjellige situasjoner: tapere, vinnere, blide og skuffede. Alle skal føle at konkurranselederen har evnen til å avvikle konkurransen på en tilfredsstillende måte.

FORHOLDET TIL DOMMEREN

Konkurranselederen bør konferere med dommeren om denne ønsker pauser i løpet av bedømmelsen. Normalt serveres det kaffe, mineralvann og mat i løpet av formiddagen. Ønskes det matpause, skal denne finne sted fortrinnsvis mellom to klasser.
Pauser skal annonseres i god tid, overfor utøverne.
Konkurranselederens hovedoppgave er organiseringen i ringen, papirarbeidet, premieutdeling og utstyr. Det er dommeren som er hovedansvarlig i ringen. Konkurranseleder skal aldri gripe inn i dommerens bedømmelse.

Konkurranselederen skal sørge for at de riktige hundene er på plass i ringen til rett tid, og at de kommer i korrekt rekkefølge. Dommeren skal orienteres om hvilke katalognummer som er inne til bedømmelse.

FORHOLDET TIL SKRIVEREN

Konkurranselederen skal påse at skriveren fungerer tilfredsstillende. Det som står i kritikken, er dommerens ansvar, men det er nødvendig at konkurranselederen følger med i skriverens arbeid.

Konkurranselederen skal videre påse at skriveren er kjent med utfyllingen av kritikkskjemaene og dommerskjemaene, og orientere om begrepene karakter, koeffisient *og* poeng, og se til at skriveren kan å bruke utregningstabellen. Hovedansvaret for at korrekt karakter påføres kritikkskjemaet er i første rekke en sak mellom dommer og skriver. Mange dommere noterer selv ned sine karakterer på et eget skjema, og i tvilstilfeller kan kritikkskjemaet sammenholdes med dette. Andre dommere skriver karakterene ned på en lapp som leveres til skriveren straks ekvipasjen er ferdig.

Etter konkurranseslutt og før premieutdeling skal kritikkskjemaene og dommerskjemaene kontrolleres, og dommer, konkurranseleder og skriver hjelper til med tilrettelegging av premieutdelingen.

FORHOLDET TIL DELTAKERNE

Konkurranselederen er bindeleddet mellom dommer og deltager, og all kontakt mellom deltager og dommer skal gå via konkurranselederen.
Konkurranselederen må legge vekt på å behandle alle likt, i prinsippet med å hjelpe og veilede de som åpenbart er nye deltagere og som virker ukjente med systemet.

Vær høflig og vennlig overfor alle, ikke vaklende og ubestemt. Deltagere som prøver å henvende seg til dommeren uten at hun/han snakker til dem, skal vises tilbake og gjøres oppmerksom på at alle henvendelser skal skje via konkurranselederen.

FORHOLDET TIL PUBLIKUM

Publikum ringside er sammensatt av mange forskjellige mennesketyper, og flere av dem vil kanskje henvende seg til konkurranselederen for å påpeke både det ene og det andre. Vis høflighet, men la deg ikke distrahere av slike henvendelser.
Det skal ikke gis adgang for noen å snakke med dommeren så lenge bedømmelse pågår.

Det er kun prøvens dommer, konkurranseleder og skriver og eventuelt dommerelev som skal oppholde seg i ringen.

Det er brudd på lydighetsreglene at uvedkommende oppholder seg i ringen, og all bedømmelse kan underkjennes av denne grunn hvis det leveres protest.
Dette gjelder ikke stevnets ledelse.

Det anses imidlertid ikke som feil hvis man som fungerende konkurranseleder går innom naboringen for å låne nødvendig utstyr.

Pass selv på at du, dersom du ikke er i funksjon, ikke går inn i en ring for å snakke med en kollega. Tilkall denne ringside og meddel hva du vil ha sagt. Hvis en ikke-fungerende konkurranseleder opptrer som deltager, er det viktig at denne ikke uttaler seg om noen av de andre hundene.

FORHOLDET TIL KATALOGEN

Katalogen er et nødvendig arbeidsredskap for konkurranselederen.
Konkurranselederen skal ha katalogen utlevert i god tid før konkurransen starter for å gjennomarbeide papirene.
Dommeren har ingen adgang til katalogen før bedømmelsen er ferdig.

FORHOLDET TIL STEVNELEDER

Stevneleder er den som har det totale ansvaret for utstillingen.
Vedkommende vil ta overordnede avgjørelser om tvist oppstår på stevneplassen.

<

FORBEREDELSE FØR KONKURRANSEN

Lag deg en «stevnebag» hvor du har blyant, kulepenn, noe å skrive på, vannfast tusj, korrekturlakk, tape, binders, metermål, stoppeklokke, kalkulator m.m.

Ovennevnte rekvisitter er i utgangspunktet arrangørens ansvar, men det er svært kjedelig å mangle noe av det.

STEVNEDAGEN – FØR STEVNET STARTER

Vær ute i god tid, gjerne en time før stevnet starter, slik at du har tilstrekkelig tid til å gjøre alt klart.
Gjør arrangøren (sekretariatet) oppmerksom på at du har kommet. Kontroller at alt dere trenger i løpet av dagen er på plass. Her bør du bruke lydighetsreglenes pakkeliste. Hvis det er mangler, gi beskjed til arrangøren slik at dette kan skaffes tilveie før bedømmelsen starter.
Kontroller at hoppestativet er på plass, og at det er i brukbar stand.
Sjekk at neseprøver er skaffet til veie til alle deltakere, og at disse er pakket i riktig antall.
Kontroller at det foreligger tilstrekkelig antall premier (se eget punkt i Regler og øvelser for lydighetsprøver).
Teltet må være festet (plugget) så godt at det står støtt selv om det skulle blåse opp, og det skal stå riktig vei i forhold til vind og vær.
For å redusere forstyrrelsene fra plastbåndene som markerer ringens størrelse, bør disse være festet nede på bakken.

Finn ut hvor sekretariat, høyttaleranlegg og toalett befinner seg.
Sjekk størrelsen på ringen, og be arrangøren utvide den dersom dette er nødvendig og mulig.

FØR STEVNET STARTER

I tillegg til det som er nevnt i foregående avsnitt, er det en del ting som er spesielle for en konkurranseleder.

Se nøye over området og dann deg et bilde av hvor du kan tenke deg at de enkelte øvelser skal utføres. Det er i denne sammenheng viktig at du på forhånd har laget en skisse og tegnet inn de enkelte øvelsers start- og avslutningssted.

Ved valg av sted for utførelse av fellesøvelsene må du påse at hundene ikke blir plassert på et sted som er direkte uegnet, for eksempel i en vanndam. Ta også hensyn til at førerne skal forlate sine hunder, og påse at hundene blir sittende / liggende med front mot dette stedet. Hvis skjulestedet for førerne for eksempel er bak utstillingsteltet, og teltet er plassert i et av hjørnene, kan hundene med fordel plasseres diagonalt 15 – 20 meter foran teltet, og med front mot dette. Dermed oppnår du at hundene får tilnærmet lik synsvinkel fram til stedet hvor føreren er. Det kan med fordel forsøkes å få plasseringen på fellesdekk slik at muligheten for dobbel handling reduseres.

Finn startpunktet for alle øvelsene øvelsene, og lag et merke med for eksempel kritt, spray eller lignende, slik at startpunktet blir likt for alle ekvipasjene.

Gå raskt igjennom banen og se at organiseringen virker ryddig og fornuftig. Sørg for å sette opp gjennomførelsen av øvelsene slik at det blir minst mulig transport mellom øvelsene. Øvelsen apportering med dirigering i FCI klasse 3, bør settes opp motsatt av ruta hvis dette er mulig.

Når dommeren kommer, skal du presentere deg og fortelle hvorledes ditt forslag til gjennomføring av konkurransen er. Avtal med dommeren hvilke øvelser vedkommende vil at du skal lede, og hvilke øvelser dommeren selv vil kommandere. Legg betydelig arbeid i gjennomgangen med dommeren slik at uklarheter kan være avklaret før konkurransen starter.

Bli også enig med dommeren på forhånd om hvem som skal ta tiden ved fellesøvelsene, du eller dommeren.

Husk at det er dommeren som er hovedansvarlig for det som foregår i ringen, og til syvende og sist er det dommerens ønsker om hvor og hvorledes øvelsene skal utføres, som er tellende.

AVVIKLING AV LYDIGHETSKLASSENE

Når det gjelder avvikling av øvelsene i de forskjellige klasser, henvises det til NKKs regler for lydighetsprøver. Her er det en nøye beskrivelse for hvordan dette skal foregå.

UTFYLLING AV SKJEMAER / UNDERSKRIFTER M.M.

Det er konkurranselederens oppgave å sørge for at det er kritikkskjemaer i ringen, ferdig utfylt med deltageren navn osv. Dette gjør vanligvis arrangøren, men sjekk dette på forhånd for sikkerhets skyld.
Hvordan poengene regnes ut, må være klargjort før konkurransen starter. Skriveren fyller ut kritikkskjemaet etter hvert som konkurransen skrider fram, og fører også poengsummene inn på dommerskjemaet i løpet av konkurransen dersom dette ikke gjøres i sekretariatet.

Dommerskjemaet skal underskrives av både dommer og konkurranseleder før det leveres til stevneleder / sekretariat.

Gjennomføringsplan teori Dag 1

Emne:	Antall timer	Krav-nivå	Anvisninger
Konkurranseleders oppgaver og plikter som bemyndiget i NKK	1		Utdanningsplanen
Regelverk	3		Regler og øvelser for lydighets-prøver klasse I, II, III og FCI klasse 3 NKK's regler for Lydighetsprøver NKK's Championatregler (lydighet) NKKs etiske retningslinjer for hundevelferd på utstilling og i konkurranser NKKs etiske retningslinjer for lydighetsdommere
Sum	4		

Gjennomføringsplan Teori - praksis Dag 2

Emne:	Antall timer	Krav-nivå	Anvisninger
Planlegging/gjennomføring av oppsett av ringer	5		Teori- diskusjoner- praksis
Konkurranseleders oppførsel i ringen	1		Teori- diskusjoner
Sum	6		

Totalsum: 10 timer.

Gjennomføringsplan praksis Dag 3

Emne:	Antall timer	Krav-nivå	Anvisninger
Planlegging/gjennomføring av de forskjellige øvelsene i alle klasser	3		Praksis
Kommandering av de forskjellige øvelsene i alle klasser	3		Praksis om gjennomføring i reelle konkurransesituasjoner
Sum	6		

Gjennomføringsplan praksis Dag 4

Emne:	**Antall timer**	**Krav-nivå**	**Anvisninger**
Planlegging/gjennomføring av de forskjellige øvelsene i alle klasser	2		Praksis
Kommandering av de forskjellige øvelsene i alle klasser	4		Praksis om gjennomføring i reelle konkurransesituasjoner
Sum	6		

Gjennomføringsplan praksis Dag 5

Emne:	**Antall timer**	**Krav-nivå**	**Anvisninger**
Skriftlig eksamen	1		
Praktisk eksamen	6		
Sum	7		

Sum 5 dager 29 timer

Alle deltakere må delta den første helgen.
Dag 5 med eksamen må alle delta.
FK utnevner sensor til eksamen.

Etter gjennomført og godkjent eksamen, må deltagere utføre elevtjeneste, der en dommer endelig godkjenner, eller ikke godkjenner. Til dette brukes det en konkurranse leder godkjennings skjema.

En elev bør fungere for:
10 ekvipasjer i klasse I
8 ekvipasjer i klasse II
5 ekvipasjer i klasse II
5 ekvipasjer i FCI klasse 3

Minst 2 forskjellige dommere , minst 30 ekvipasjer og 4 stevner før godkjenning som konkurranse leder i NKK.

Dag en og to kan slås sammen, men timene skal være det samme.

Fungerer man ikke som konkurranseleder på terminfestet stevne for NKK eller en av NKKs medlemsklubber/-forbund klubb innenfor en periode på 3 år, bortfaller bemyndigelsen som konkurranseleder.